

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kuudes jaosto)

3 päivänä heinäkuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohta ja 94 artikla —
Pääasian oikeusriitaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja ja syitä, joiden vuoksi vastaus
ennakkoratkaisukysymykseen on tarpeen, koskevien riittävien täsmennysten puuttuminen —
Tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvä puuttuminen

Asiassa C-19/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sozialgericht Duisburg (Saksa) on esittänyt 17.12.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.1.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Ana-Maria Talasca ja

Angelina Marita Talasca

vastaan

Stadt Kevelaer,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Borg Barthet sekä tuomarit M. Berger (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Saksan sosiaaliturvalain (Sozialgesetzbuch) II osan 7 §:n 1 momentin 2 kohdan yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa, erityisesti syrjintäkiellon periaatteen kanssa.

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Ana-Maria Talasca ja hänen tyttärensä Angelina Marita Talasca sekä Stadt Kevelaer (Kevelaerin kaupunki) ja joka koskee sitä, että kaupungin työvoimatoimisto (jäljempänä Jobcenter) epäsi kantajilta tietyt sosiaalietuudet.

Asiaa koskevat Saksan oikeussäännöt

- 3 Saksan sosiaaliturvalain (Sozialgesetzbuch) II osan (jäljempänä SGB II) 7 §:ssä, jonka otsikko on ”Edunsaajat”, säädetään seuraavaa:

”(1) Tähän osaan perustuvat etuudet on tarkoitettu henkilöille, jotka

1. ovat täyttäneet 15 vuotta eivätkä ole vielä saavuttaneet 7 a §:ssä tarkoitettua ikärajaa,
2. ovat työkykyisiä,
3. ovat avun tarpeessa ja
4. oleskelevat vakinaisesti Saksan liittotasavallan alueella (työkykyiset edunsaajat). Etuuksia ei myönnetä
 1. ulkomaalaisille, jotka eivät ole työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia Saksan liittotasavallassa ja joilla ei ole oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen unionin kansalaisten vapaasta liikkuvuudesta annetun lain (Freizügigkeitsgesetz/EU) 2 §:n 3 momentin nojalla, eikä heidän perheenjäsenilleen heidän oleskelunsa kolmen ensimmäisen kuukauden aikana,
 2. ulkomaalaisille, joiden oleskeluoikeus perustuu ainoastaan työnhakuun, eikä heidän perheenjäsenilleen

– –

Toisen virkkeen 1 kohtaa ei sovelleta ulkomaalaisiin, jotka oleskelevat Saksan liittotasavallassa oleskeluoikeutta koskevan lain (Aufenthaltsgesetz) 2 luvun 5 jaksossa tarkoitettulla perusteella. Tässä säädetty ei vaikuta oleskeluoikeutta koskevien säännösten soveltamiseen.

– –”

- 4 Sozialgericht Duisburgin unionin tuomioistuimeen 7.2.2014 toimittamasta oikeudenkäyntiasiakirjasta, jonka otsikko on ”Tiivistelmä 17.12.2013 annettuun määräykseen liittyvistä tosiseikoista”, käy ilmi, että unionin kansalaisten vapaasta liikkuvuudesta annetussa laissa (Freizügigkeitsgesetz/EU) säädetään, että työnhakijat säilyttävät työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan asemansa kuuden kuukauden ajan työsuhteen päättymisen jälkeen.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 5 Ennakkoratkaisupyynnöstä samoin kuin 7.2.2014 toimitetusta oikeudenkäyntiasiakirjasta käy ilmi, että Ana-Maria Talasca on Romanian kansalainen.
- 6 Ana-Maria Talasca muutti Romaniasta 1.7.2007 Kevelaeriin, Saksaan.
- 7 Ulkomaalaisviranomaisen (Ausländerbehörde) antoi Ana-Maria Talascalle 27.10.2010 unionin kansalaisille tarkoitetun oleskelutodistuksen (Freizügigkeitsbescheinigung), joka oli voimassa ainoastaan työnhakua varten.

- 8 Talasca oli 23.5.2011–23.11.2011 pakollisen sosiaalivakuutuksen alaisessa työssä puutarhassa.
- 9 Talasca sai 1.12.2011–19.1.2012 työttömyyskorvausta I (Arbeitslosengeld I). Tulojensa vähäisyyden perusteella hän haki 1.1.2012 alkaen Jobcenteriltä, joka on toimivaltainen kansallinen viranomainen työnhakijoille tarkoitettujen etuuksien alalla, SGB II:ssa säädettyjä etuuksia.
- 10 Hänelle myönnettiin kyseiset etuudet 23.5.2012 asti.
- 11 Myös hänen tyttärelleen Angelina Marita Talascalle, joka syntyi 11.3.2012, myönnettiin nämä samat etuudet 23.5.2012 asti.
- 12 Ana-Maria Talasca ja hänen tyttärensä katsoivat, että heillä oli oikeus näihin etuuksiin 23.5.2012 jälkeenkin, koska muuten rikotaan ”eurooppaoikeudessa” säädettyä syrjintäkiellon periaatetta, ja nostivat kanteen Sozialgericht Duisburgissa.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa asiassa esiin nousseen kysymyksen, joka on esitetty lukuisissa samassa tuomioistuimessa vireillä olevissa samankaltaisissa asioissa, tärkeyttä.
- 14 Näissä olosuhteissa Sozialgericht Duisburg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [SGB II]:n 7 §:n 1 momentin toinen virke yhteensopiva [unionin] oikeuden kanssa?
- 2) Jos se ei ole, onko Saksan liittotasavallan muutettava oikeudellista tilannetta vai aiheutuuko tästä välittömästi toinen oikeudellinen tilanne ja jos aiheutuu, mikä?
- 3) Pysyykö [SGB II]:n 7 §:n 1 momentin toinen virke voimassa Saksan liittotasavallan elinten suorittamaan (mahdollisesti) välttämättömään lainmuutokseen asti?”

Ennakkoratkaisupyyntöön tutkittavaksi ottaminen

- 15 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos vaatimuksen tai kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää asian käsittelyä jatkamatta ratkaista sen perustellulla määräyksellä.
- 16 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, ettei unionin tuomioistuimen asiana ole SEUT 267 artiklaan perustuvassa menettelyssä lausua kansallisten oikeussääntöjen yhteensopivuudesta unionin oikeuden kanssa. Unionin tuomioistuimella on kuitenkin toimivalta esittää kansalliselle tuomioistuimelle kaikki sellaiset unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden avulla tämä voi arvioida tätä yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa voidakseen ratkaista käsiteltäväkseen saatetun asian (ks. mm. tuomio Fendt Italiana, C-145/06 ja C-146/06, EU:C:2007:411, 30 kohta; tuomio KGH Belgium, C-351/11, EU:C:2012:699, 17 kohta ja määräys Mlamali, C-257/13, EU:C:2013:763, 17 kohta).
- 17 On kuitenkin muistutettava, että jotta unionin oikeutta voitaisiin SEUT 267 artiklaan perustuvassa yhteistyössä tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat (ks. mm. tuomio Centro Europa 7, C-380/05, EU:C:2008:59, 57 kohta; tuomio Mora IPR, C-79/12, EU:C:2013:98, 35 kohta; määräys Augustus, C-627/11, EU:C:2012:754, 8 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 18 kohta).

- 18 Unionin tuomioistuimella on näet ainoastaan toimivalta lausua unionin oikeuden tulkinnasta sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille esittänyt (ks. tuomio Eckelkamp ym., C-11/07, EU:C:2008:489, 52 kohta; määräys SKP, C-433/11, EU:C:2012:702, 24 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 19 kohta).
- 19 Unionin tuomioistuin korostaa myös, että on tärkeää, että kansallinen tuomioistuin ilmoittaa täsmällisesti ne syyt, joiden perusteella unionin oikeuden tulkinta on sille epäselvä ja se on päätynyt siihen, että ennakkoratkaisukysymysten esittäminen unionin tuomioistuimelle on tarpeellista (ks. vastaavasti mm. tuomio ABNA ym., C-453/03, C-11/04, C-12/04 ja C-194/04, EU:C:2005:741, 46 kohta; tuomio Mora IPR, EU:C:2013:98, 36 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 20 kohta).
- 20 Koska unionin tuomioistuimessa käytävä menettely perustuu ennakkoratkaisupyyntöön, on välttämätöntä, että kansallinen tuomioistuin selostaa ennakkoratkaisupyyntönsä itsessään pääasiallisesti koskevat tosiseikat ja oikeussäännöt ja antaa edes vähäisen selostuksen niistä syistä, joiden perusteella se on valinnut ne unionin oikeuden säännökset tai määräykset, joiden tulkintaa se pyytää, ja siitä, miten nämä säännökset tai määräykset ja pääasiassa sovellettava kansallinen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa (ks. vastaavasti mm. tuomio Asemfo, C-295/05, EU:C:2007:227, 33 kohta; tuomio Mora IPR, EU:C:2013:98, 37 kohta; määräys Laguillaumie, C-116/00, EU:C:2000:350, 23 ja 24 kohta sekä määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 21 kohta).
- 21 Nämä ennakkoratkaisupyyntönsä sisältöä koskevat vaatimukset mainitaan nimenomaisesti unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa, josta ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen oletetaan SEUT 267 artiklaan perustuvassa yhteistyössä olevan tietoinen ja jota sen on tunnollisesti noudatettava.
- 22 On myös muistutettava, että SEUT 267 artiklalla ei perusteta muutoksenhakukeinoa kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosaisille eikä se, että jokin asianosaisista väittää, että asiaan liittyy unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys, näin ollen riittä siihen, että kyseisen tuomioistuimen olisi katsottava kysymyksen tulleen esille SEUT 267 artiklan tarkoituksessa. Tästä seuraa, että unionin toimen tulkinnan riittäminen kansallisessa tuomioistuimessa ei yksinään riitä perusteeksi ennakkoratkaisupyyntönsä esittämiseen unionin tuomioistuimelle (ks. tuomio IATA ja ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, 28 kohta; tuomio Ascafor ja Asidac, C-484/10, EU:C:2012:113, 33 kohta; määräys Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, 17 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 23 kohta).
- 23 Tässä yhteydessä on myös tärkeää korostaa, että ennakkoratkaisupyyntöihin sisältyvillä tiedoilla pyritään paitsi siihen, että näiden tietojen perusteella unionin tuomioistuin voi antaa vastauksia, joista on hyötyä, myös siihen, että jäsenvaltioiden hallituksilla ja muilla osapuolilla, joita asia koskee, on mahdollisuus esittää huomautuksensa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti. Unionin tuomioistuimen on huolehdittava siitä, että kyseiset osapuolet voivat käyttää tätä mahdollisuutta, kun otetaan huomioon se, että mainitun artiklan nojalla niille annetaan tiedoksi ainoastaan ennakkoratkaisupyyntönsä (ks. mm. tuomio Holdijk ym., 141/81–143/81, EU:C:1982:122, 6 kohta; määräys Laguillaumie, EU:C:2000:350, 14 kohta; määräys Augustus, EU:C:2012:754, 10 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 24 kohta).
- 24 Käsiteltävässä asiassa on katsottava, että esillä oleva ennakkoratkaisupyyntönsä esittämisestä tehty päätös ei vastaa tämän määräyksen 16–22 kohdassa käsiteltäviä vaatimuksia.
- 25 Ensimmäisestä esitetystä kysymyksestä on katsottava aluksi, että ennakkoratkaisupyyntö ei sisällä pääasian oikeudenkäyntiin liittyvää tosiseikastoa koskevia tietoja. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on vasta 7.2.2014 unionin tuomioistuimeen toimitetussa asiakirjassa, jonka otsikko on ”Tiivistelmä 17.12.2013 annettuun määräykseen liittyvistä tosiseikoista”, antanut joitain tietoja, jotka eivät kuitenkaan ole riittäviä, jotta voitaisiin arvioida erityisesti Ana-Maria Talascan työntekijäasemaa.

- 26 Toiseksi on huomautettava, että myös tiedot asiaa koskevista kansallisista oikeussäännöistä puuttuvat lukuun ottamatta sitä, että päätöksessä viitataan lyhyesti tiettyihin säännöksiin, joiden sanamuotoa ei kuitenkaan esitetä. SGB II:n 7 artiklan 1 momentin toisen virkkeen osalta, jossa säädetään useista perusteista evätä etuudet ulkomaalaisilta työttömiltä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin rajoittuu viittaamaan kaikkiin kyseisiin epämisperusteisiin täsmentämättä, mitä niistä on sovellettava sen käsiteltävänä olevassa asiassa.
- 27 Lopuksi on todettava, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää unionin oikeuden säännösten tulkintaa, se ei esitä tälle muita perusteita kuin unionin tuomioistuimeen 7.2.2014 toimitetussa oikeudenkäyntiasiakirjassa esitetyn viittauksen huomautuksiin, jotka on esitetty pääasian oikeudenkäynnissä Ana-Maria Talascan nostamassa kanteessa ja joissa mainitaan ”syrjintäkiellon periaate, josta säädetään eurooppaoikeudessa”.
- 28 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta arvioimaan SGB II:n 7 §:n 1 momentin toisen virkkeen yhteensopivuutta ”Euroopan yhteisön” oikeuden kanssa täsmentämättä kuitenkaan niitä syitä, joiden perusteella se katsoo, että pääasian oikeudenkäynnin ratkaisemiseksi on tarpeen tai hyödyllistä tulkita unionin oikeutta, sekä muun muassa täsmentämättä, miten unionin oikeus ja kyseisessä oikeudenkäynnissä sovellettava kansallinen lainsäädäntö liittyvät toisiinsa. Kansallinen tuomioistuin rajoittuu sitä vastoin viittaamaan pääasian kanteessa mainittuun väitteeseen, jonka mukaan ”SGB II:n 7 §:n 1 momentin toisessa virkkeessä säädetty etuuden epäminen loukkaa eurooppaoikeudessa säädettyä syrjintäkiellon periaatetta”. Kuitenkin itse ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että pääasian oikeudenkäynti on pilottioikeudenkäynti siinä mielessä, että kansallisessa tuomioistuimessa on vireillä lukuisia samankaltaisia asioita.
- 29 Tarkemmin ottaen kyseinen tuomioistuin ei siis ole toimittanut pääasian kantajien hakemien sosiaalietuuksien laadusta mitään sellaisia tietoja, joiden perusteella voitaisiin arvioida, kuuluvatko kyseiset etuudet unionin oikeuden sellaisten oikeussääntöjen soveltamisalaan, joissa syrjintä kielletään. Näin ollen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole antanut riittävästi sellaisia tietoja, joiden perusteella voitaisiin arvioida tarkasti, mikä on se täsmällinen tilanne, jossa Ana-Maria Talasca ja hänen tyttärensä ovat, jotta unionin tuomioistuin voisi verrata sitä muiden näitä sosiaalietuuksia nauttivien henkilöiden tilanteeseen.
- 30 Näissä olosuhteissa kansallinen tuomioistuin ei ole antanut unionin tuomioistuimelle mahdollisuutta varmistua siitä, että ne tosiseikkoja koskevat oletukset, joihin ennakkoratkaisukysymykset perustuvat, todella kuuluvat niiden unionin oikeuden säännösten soveltamisalaan, joiden tulkintaa ennakkoratkaisupyyntö koskee, eikä yleisemmin mahdollisuutta vastata esitettyihin kysymyksiin hyödyllisellä ja luotettavalla tavalla (ks. määräys Augustus, EU:C:2012:754, 14 kohta ja määräys Mlamali, EU:C:2013:763, 32 kohta).
- 31 Näin ollen on katsottava, että ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.
- 32 Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys menettävät kohteensa ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen perusteella.
- 33 Kun kaikki edellä esitetty otetaan huomioon, unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 53 artiklan 2 kohdan nojalla on todettava, että nyt käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Oikeudenkäyntikulut

- 34 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ennakkoratkaisupyyntö, jonka Sozialgericht Duisburg (Saksa) on esittänyt 17.12.2013 tekemällään päätöksellä, tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Allekirjoitukset